

อ. ทพญ.นัยนา บุรณชาติ
อาจารย์ทันตแพทย์สาขาทันตกรรมทั่วไป
ภาควิชาทันตกรรมทั่วไปชั้นสูง
คณะทันตแพทยศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหิดล

คุณค่า
จากฟันปลอม

จากประสบการณ์เมื่อครั้งไปหาหมอที่คลินิก ในขณะที่แม่ของเธอกำลังนอนให้น้ำเกลืออยู่นั้น คุณหมอบอกมาถามเธอ ซึ่งขณะนั้นอายุ 7-8 ขวบว่า **“หนูกินข้าวกลางวันหรือยัง”** ในสายตาคอนอื่นอาจจะดูเป็นคำถามธรรมดา ไม่มีอะไรพิเศษ แต่ ณ ขณะนั้น เธอรู้สึกซาบซึ้งใจเป็นอย่างยิ่ง ทั้ง ๆ ที่เธอไม่ใช่คนไข้ แต่คุณหมอก็กังใจใจไถ่ถาม ความรู้สึกประทับใจในเหตุการณ์ครั้งนั้น ทำให้เธอตัดสินใจที่จะเป็นหมอเพื่อช่วยเหลือผู้อื่น

ความใฝ่ฝันของเธอไม่ได้ไกลเกินเอื้อมนัก เพราะแม้ว่าเธออยู่ ม. 5 แต่ก็สามารถสอบเทียบในสายคณิต-วิทย์ได้ อีกทั้งคะแนนการเรียนของเธออยู่ในระดับดีพอที่จะทำให้ความฝันเป็นจริง แต่แล้วแม่ของเธอกลับทักท้วงไม่อยากให้เธอเรียน แม่เป็นห่วงว่าเธอจะเหน็ดเหนื่อย อีกทั้งมองว่าอาชีพแพทย์ทำงานไม่เป็นเวลา ต้องเข้าเวร และที่สำคัญ กลัวว่าเธอจะเป็นอันตรายที่ต้องเดินทางดึก ๆ ด้วยเหตุที่เธอมีความผูกพันกับแม่มาก เธอจึงคิดทบทวนอีกครั้งและตัดสินใจเลิกการเข้าเรียนแพทย์ เพราะไม่อยากแลกกับความไม่สบายใจของแม่ อย่างไรก็ตามเธอยังอยากมีอาชีพที่เกี่ยวข้องกับแพทย์และการช่วยเหลือผู้คนอยู่ จึงแก้ปัญหาด้วยการเลือกเรียนเป็นหมอฟัน โดยให้เหตุผลว่าหมอฟันทำงานตามเวลาปกติทั่วไปไม่ต้องเข้าเวร แม่ของเธอจึงยินยอม

ในที่สุดเธอก็ได้เรียนคณะทันตแพทย์สมใจ แล้วใช้ทุนที่โรงพยาบาลมหาสารคาม ก่อนที่จะเรียนต่อเป็นผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขาทันตกรรมทั่วไป และกลับมาทำงานที่บ้านเกิดอยุธยา จนต่อมาได้รับทาบทามให้เป็นอาจารย์ที่คณะทันตแพทย์มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในกรุงเทพฯ

และแล้ววันหนึ่ง ขณะที่เธอทำงานอยู่ แม่ของเธอก็โทรมาบอกว่า **“มาถอดฟันปลอมให้คุณยายหน่อยได้ไหมลูก ไม่มีใครถอดฟันปลอมให้คุณยายได้เลย”** ทันทีที่ฟัง เธอรู้สึกอึ้งไม่รู้ว่าตอบแม่อย่างไรดี เพราะภารกิจที่วางไว้ก็เต็มตลอดทั้งวัน เธอตอบกลับไปว่า **“หนูยังไม่รู้ว่าจะไปบางปะอินในวันนี้ได้ตอนไหน หนูยังไม่รับปากนะ ขอเวลาก่อนค่ะ”**

คุณยายที่เธอรูจักมาทั้งชีวิต เป็นคนสมถะเรียบง่าย และปฏิบัติธรรมมาโดยตลอด คุณยายมักทำอะไรด้วยตัวเองเสมอ ไม่เคยคิดจะพึ่งคนอื่น จนกระทั่งอายุ 92 ปี คุณยายมีอาการป่วยหนัก หมอไม่สามารถวินิจฉัยได้ว่าป่วยด้วยโรคใด เพราะคุณยายปฏิเสธการตรวจ และเลือกจะกลับมาพักอยู่ที่บ้านอย่างเด็ดเดี่ยว ด้วยความเจ็บป่วยและเรื้อรังที่ถดถอยลง ทำให้คุณยายจำยอมให้ลูกหลานดูแลในช่วงวาระสุดท้ายที่บ้าน และเวลานี้ฟันปลอมเป็นเสมือนสิ่ง **“เกินจำเป็น”** สำหรับคุณยาย เพราะกินอาหารไม่ได้แล้ว

หลังจากวางสายโทรศัพท์จากแม่ เธอเกิดคำถามกับตัวเองว่า เธอต้องขับรถไปกลับกรุงเทพฯ-บางปะอิน เพียงเพื่อ “ถอดฟันปลอม” ให้ยายอย่างนั้นหรือ ทำไมไม่ ๆ กับแม่ถึงทำเรื่องง่าย ๆ แบบนี้ไม่ได้ ถ้าเป็นบ้านอื่นที่ไม่มีหมอฟันอยู่ในบ้าน ทำไมเขาพยายามทำกันไม่ได้

เธอเคยถอดฟันปลอมให้กับผู้คนที่ครั้งต่อที่หน เธอรู้ดีว่าการถอดฟันปลอมมันง่ายมาก ๆ โดยเฉพาะที่เป็นฟันปลอมทั้งปาก ไม่มีฟันแท้เหลืออยู่เลย เพราะไม่มีตะขอลวดที่จะเกี่ยวปากเวลาถอด เสียงในหัวของเธอตั้งก้องด้วยความคิดเปรียบเทียบกับความคุ้มค่าของเวลาที่มีจำกัด

เธอครุ่นคิดกับตนเองต่อไปว่า **“ในเมื่อมันง่ายสำหรับเธอขนาดนี้ ทำไมถึงยากที่เธอจะทำ”**

การถอดฟันปลอมจากปากกลายเป็นเรื่องง่าย ๆ แต่ที่ยากเป็นเพราะ **“ใจ”** ของเธอเองต่างหาก เธอเห็นตัวเองต้องขับรถไปกลับบางปะอิน-กรุงเทพฯ เพื่อไปถอดฟันปลอมด้วยมือของหมอฟันที่เรียนมา 9 ปี แต่เมื่อเธอมองฟันไปจากตัวเอง ฟันไปจากสิ่งที่มองเห็นและสิ่งที่จับต้องได้ เธอจึงมองเห็น **“คุณค่าและความหมาย”** ได้เห็นความรักความห่วงใยที่แม่และน้ำมียให้ยาย ได้เห็นยายที่กำลังเตรียมกายและใจก่อนออกเดินทางในวาระสุดท้ายของชีวิต ได้เห็นตนเองที่สามารถเอื้อเพื่อต่อแม่ น้ำ และยาย ให้ทุกคนได้สบายกายและสบายใจกับเรื่องที่ดีดั่ง

เธอตัดสินใจขับรถขึ้นทางด่วนวงแหวนรอบนอกไปบางปะอิน การเดินทางไม่นานอย่างที่คิด เธอขับรถด้วยใจที่เบิกบาน เต็มใจอย่างยิ่งที่จะไปทำหน้าที่ของลูกของหลาน เมื่อเธอไปถึง ยายนอนเหยียดยอกอยู่กลางบ้าน ร่างกายผ่ายผอมเหลือแต่หนังหุ้มกระดูก การได้เห็นคุณยายนอนอย่างสงบ ยอมรับธรรมชาติที่กำลังจะเกิดขึ้นอย่างมั่นคง ไม่ดิ้นรน ไม่ขัดข้อง พาใจของเธอสงบตามไปด้วย เธอก้มลงกราบยายด้วยหัวใจ พร้อมขออนุญาตทำหน้าที่ที่มีเกียรติยิ่งสำหรับเธอ ณ ขณะนี้

“หนูขออนุญาตถอดฟันปลอมออกจากปากคุณยายนะ คุณยายจะได้สบายปาก”

ลูก ๆ ของคุณยายต่างพากันมานั่งลุ้นภารกิจนี้ สิ่งที่ทุกคนได้พยายามแล้วแต่ทำไม่สำเร็จ เธอค่อย ๆ เอนิ้วยกริมฝีปากคุณยายเล็กน้อยอย่างเบาที่สุด และหยิบฟันปลอมออกจากปากคุณยายที่ละชิ้นด้วยความนุ่มนวล เสี้ยวเวลาที่เธอค่อย ๆ หยิบฟันปลอมเคลื่อนออกมาจากปาก พลันน้ำตาของเธอก็ไหลออกมาคลอตาด้วยความดีใจ เธอตระหนักได้ว่าทั้งหมดที่เธอเรียนหมอฟันมาก็เพื่อหน้าที่นี้ และภารกิจนี้ต้องเป็นของเธอเท่านั้น

เสี้ยวเวลาที่อันพิเศษนี้ ทำให้เธอเรียนรู้ว่า ชีวิตที่ผ่านมา เธอมักมองหาและฝึกฝนทำสิ่งที่ยากขึ้น สิ่งที่ยังทำไม่ได้เพื่อให้ตัวเองเก่งขึ้นและภาคภูมิใจมากขึ้น แต่ความรู้สึกนั้นน้อยอยู่ได้ไม่นาน แล้วก็จะจะมีเรื่อง **“ยากกว่า”** ให้พยายามใหม่อยู่เสมอ แต่การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นขณะถอดฟันปลอมให้คุณยายในวันนั้น ทำให้เธอเห็นการทำสิ่งง่าย ๆ ด้วยหัวใจที่เรียบง่าย ธรรมดา เป็นธรรมชาติ แต่กลับทำให้สุขใจและมีพลังอย่างมหาศาล

เรารู้สึกขอบคุณคุณยายที่ให้บทเรียนอันล้ำค่ากับชีวิตที่เหลืออยู่ของเธอ ให้เธอได้สัมผัสถึงคุณค่าของชีวิตที่แท้จริง

